

Kjerringen som ikke forstod å passe måten

Det var en gang et par gamle folk som bodde langt fra allfarvei i en ussel liten stue nede ved fjorden. Barnene deres var dratt ut i verden straks de ble så pass store at de kunne sørge for seg selv, og de gamle hadde ingen å forlate seg på i alderdommen.

Så var det en dag kjerringen ikke eide vedpinnen i huset til å legge under grøtgryten. Hun jamret og hun bar seg og skjelte på mannen som ikke passet på å dra hjem brensel før skålen ble tom.

For å få ende på sytet hennes tok han bæretauet ned av knaggen og stavet til skogs for å hente hjem en bør nedfallsved. Stølbent og dimmet på synet var han; men han fant da det han gikk etter, og laget en dugelig bør av tørrkvist og neverskruller som lå igjen etter vedhuggerne.

Men da han skulle ta børen på ryggen, strakk ikke kreftene til så tungt et løft, og sørgmodig tok han til å dra ut kvist for kvist for å få børen lett nok.

Mens han stod der og tuklet og dro, kom en blåkledd kar forbi. Han stanset og hilste kjent, men mannen kunne slettes ikke minnes å ha sett ham før.

«Du drar nok ikke kjensel på meg, du», sa fremmedkaren, «men vi er da naboer, og jeg bor under jorden der du bor ovenpå. Og både kjerringen min og jeg er deg stor takk skyldig fordi du aldri plager oss med å kaste vannet fra deg på dørhellen, men går de skrittene bortom hushjørnet.

Lyd nå mitt råd, og la børen din ligge hvor den ligger, mens du går rett frem den smale krøtterstien som du ser like ved der du nå står.

Når du har gått en stund, kommer du til en grønn gressbakke, og midt i bakken vokser en stor bjørk. Ved roten av den er det et oppkomme. Legg deg ned på alle fire og drikk med munnen av vannet, og for hver slurk du synker, blir du et år yngre.»

I det samme spant fremmedkaren bort mellom trærne, og mannen glante på det tomme rommet der han hadde stått, og visste ikke om han var våken eller om han drømte.

Men han slapp da børen og gav seg på vandring etter stien til han kom til gressbakken. Han fant oppkommet og la seg ned og drakk med munnen av vannet.

Han telte slurkene til han nådde ned til tredveårsalderen, men da syntes han det fikk være nok, og sterk og glad vendte han tilbake til dit børen lå. Men da han fikk øye på den måtte han le, så liten var den. Han gjorde den mangedobbelt større og skyndte seg hjem til kjerringen sin.

Hun stod ute på dørhellen og undret seg på hva det var for en galning som kom trallende og syngende fra skogen med en svær vedbør på ryggen. Men da hun fikk rede på at det var mannen hennes som var blitt ung bare ved å drikke av det forunderlige oppkommet, forlot hun alt og la i vei for å drikke seg til ungdom hun også.

Men mannen tok på å pynte opp i stuen og lage til fest. Han bredde frisk bar over dørhellen og sopte tunet rent for rusk og bøss. Så satte han frem alt det beste han fant av mat og drikke, for nå skulle han og kjerringen feire kraften og livsmotet de hadde blitt gitt for annen gang.

Men dagen led, og dagen skred. – Det ble skumring, og det ble mørkt, og ingen kjerring kom. Han tente lys og satte i alle vinduene og hengte fjøslukten over inngangsdøren for at hun på avstand kunne se at han satt oppe og ventet henne. Men like lite hjalp det.

Og natten led, og natten skred, og da det tok på å lysne av dag igjen og hun ennå ikke var kommet, la han i vei for å lete etter henne. Ved oppkommet under bjørken gikk en toårgammel jenteunge og tullet. Hun rakte begge armene mot ham og ropte: «Pappa! Pappa!»

Det var kjerringen hans som hadde drukket og drukket og ikke forstått å passe måten.

«Din menspik der du går!» ropte mannen. «Kunne du ikke ha drukket to slurker til, så hadde du nå vært et ufødt barn.»

Ordforklaringer

- allfarvei: vei brukt av mange, allmannvei
- forlate seg: stole på, støtte seg til
- nedfallsved: grener og kvister som har falt på bakken. I tidligere tider var det vanlig for fattige å samle nedfallsved i de rikes skoger.
- neverskrull: en bunt med bjørkebark. En skrull var ca. 3 liter.
- krøttersti: sti tråkket opp av storfe og småfe
- oppkomme: underjordisk vannåre som danner en bekk eller olle [\(kilde\)](#)
- passe måten: å passe mengden
- menspik: person som ødelegger for andre

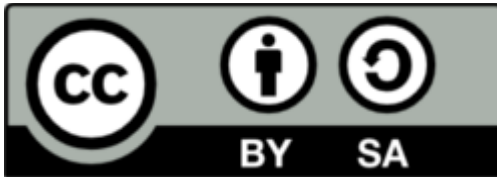
Lastet fra:

EventyrForAlle.no

Norsk folkeeventyr fra Nord-Norge, samlet av Regine Normann (1867-1939).
(Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Eventyr, 1925 \(nb.no\)](#)

Teksten er noe redigert av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.